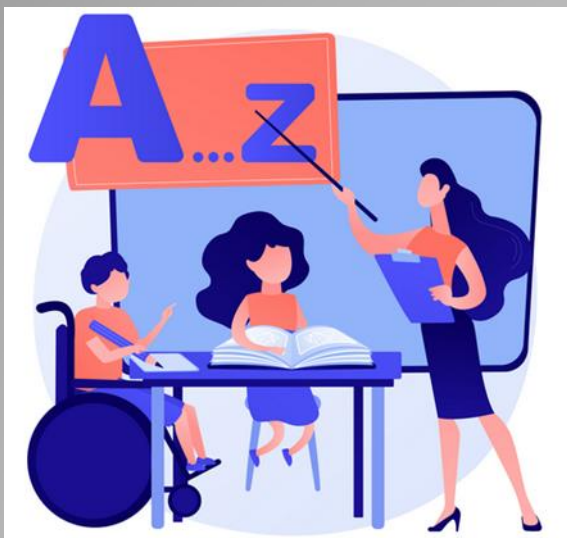

**Національна стратегія розвитку
інклюзивного навчання на період до 2029
року . Дорожня карта розвитку П(ПТ)О для
осіб з інвалідністю та інших маломобільних
груп населення**

Сахневич Ірина Дем'янівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, методист
Навчально-методичного кабінету професійно-
технічної освіти у Житомирській області

7 червні 2024 року
розпорядженням Кабінету
Міністрів України № 527-р
ухвалена Національна
стратегія розвитку
інклюзивного навчання на
період до 2029 року (далі -
Національна стратегія) та
затверджено операційний план
заходів з її впровадження у 2024
- 2026 роках.

Національна стратегія спрямована на розв'язання ключових проблем:

- недостатня інклюзивність та безбар'єрність освітнього середовища, відсутність належних умов для отримання якісної освіти, соціалізації, підготовки до самостійного життя та професійної діяльності;
- недостатня самореалізація осіб з ООП через відсутність якісного доступного інклюзивного навчання в територіальних громадах;
- недостатній рівень сприйняття українським суспільством багатоманітності людини.

Реалізація Національної стратегії буде відповідати такому алгоритму:

- затвердження та моніторинг виконання трирічних операційних планів заходів щодо реалізації стратегічних цілей та завдань, визначених Національною стратегією;
- проведення загального моніторингу досягнення цілей, визначених Національною стратегією, за показниками результативності з урахуванням суспільного діалогу і широкого залучення громадськості.

Реалізація Національної стратегії здійснюється двома етапами:

I етап (2024-2026 роки) передбачає:

- удосконалення нормативно-правової бази з питань інклюзивного навчання та навчання у спеціальних закладах освіти;
- удосконалення системи моніторингу розвитку інклюзивного навчання;
- забезпечення закладів освіти необхідними додатковими фінансовими, людськими, матеріальними ресурсами, запровадження ефективної системи міжвідомчої взаємодії та координації між центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами та установами освіти;
- проведення національної інформаційної кампанії із залученням українських і міжнародних організацій;
- розроблення та впровадження програм підвищення рівня кваліфікації педагогічних працівників для задоволення освітніх потреб кожного здобувача освіти;
- забезпечення використання кадрового потенціалу спеціальних закладів освіти для розвитку інклюзивного навчання в Україні;
- системне забезпечення доступності закладів та установ освіти, створення безпечного освітнього середовища;
- забезпечення якісної оцінки потреб здобувачів освіти у додаткових сервісах та послугах.

II етап (2027-2029 роки) передбачає:

- удосконалення механізму надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами відповідно до фактичних даних закладів освіти щодо потреб кожного учасника освітнього процесу;
- удосконалення комунікаційної стратегії щодо інклюзивного навчання з урахуванням суспільного діалогу і широкого залучення громадськості;
- удосконалення програм перепідготовки за робітничими професіями для осіб з особливими освітніми потребами, в тому числі ветеранів війни;
- аналіз ефективності діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо реалізації Національної стратегії;
- визначення стратегічних напрямів подальшого розвитку інклюзивної освіти в Україні на 2030-2040 роки.

Стратегічною метою Національної стратегії є забезпечення доступу до якісної освіти кожній особі з урахуванням індивідуальних потреб та можливостей, із створенням умов для розвитку її потенціалу.

Стратегічна мета досягається на основі трьох стратегічних цілей.

- **Стратегічна ціль 1.** Отримання кожною особою гарантованих державою освітніх послуг, спрямованих на розкриття її потенціалу, максимальний розвиток і соціалізацію, з урахуванням її індивідуальних можливостей та потреб.
- **Стратегічна ціль 2.** Отримання кожною особою якісних освітніх послуг відповідно до індивідуальних потреб у комфортному, безпечному, безбар'єрному, дружньому до кожного учасника освітнього процесу інклюзивному освітньому середовищі.
- **Стратегічна ціль 3.** Прийняття українським суспільством багатоманітності людини та врахування потреб усіх учасників освітнього процесу.

- **Стратегічна ціль 1.** Отримання кожною особою гарантованих державою освітніх послуг, спрямованих на розкриття її потенціалу, максимальний розвиток і соціалізацію, з урахуванням її індивідуальних можливостей та потреб.
- **Операційна ціль 1.** Вмотивовані та професійні фахівці органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування формують та реалізують збалансовану державну політику щодо розвитку інклюзивного навчання на всіх рівнях.
- **Операційна ціль 2.** Фінансування інклюзивного навчання здійснюється відповідно до фактичних даних закладів освіти щодо потреб кожного учасника освітнього процесу.
- **Операційна ціль 3.** Управлінські рішення приймаються з урахуванням потреб та інтересів здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

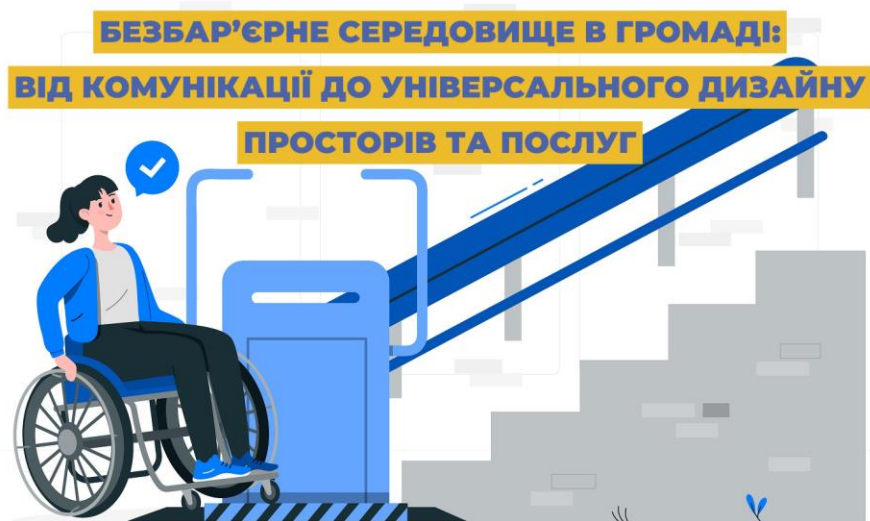
- **Стратегічна ціль 2.** Отримання кожною особою якісних освітніх послуг відповідно до індивідуальних потреб у комфортному, безпечному, безбар'єрному, дружньому до кожного учасника освітнього процесу інклюзивному освітньому середовищі.
- **Операційна ціль 1.** Заклади освіти доступні для всіх учасників освітнього процесу
- **Операційна ціль 2.** Мотивовані та кваліфіковані педагогічні, науково-педагогічні працівники та інші фахівці закладів та установ освіти надають якісні освітні послуги.
- **Операційна ціль 3.** Запроваджуються механізми надання додаткової підтримки здобувачам освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їх потреб та можливостей.
- **Операційна ціль 4.** Матеріально-технічна база та ресурсне забезпечення закладів освіти відповідають потребам всіх здобувачів освіти.
- **Операційна ціль 5.** Скоординовані зусилля органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів освітньої діяльності сприяють реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача освіти.

- **Стратегічна ціль 3.** Прийняття українським суспільством багатоманітності людини та врахування потреб усіх учасників освітнього процесу.
- **Операційна ціль 1.** Сім'ї дітей з ризиком набуття особливих освітніх потреб та/або інвалідності отримують ранню підтримку.
- **Операційна ціль 2.** Батьки, інші законні представники дитини, працівники сфери освіти, інші діти толерантно сприймають осіб з особливими освітніми потребами.
- **Операційна ціль 3.** Особи з особливими освітніми потребами, зокрема ветерани війни, мають можливість здобути професійну кваліфікацію та працевлаштуватися.

Очікується досягнення таких результатів:

- сформовано державну політику щодо забезпечення освіти для кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами шляхом удосконалення інклюзивного навчання, що відображено в нормативно-правових актах;
- забезпечено наступність між рівнями освіти для найкращого забезпечення інтересів здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- удосконалено систему моніторингу організації інклюзивного навчання;
- інклюзивно-ресурсні центри надають якісні послуги та забезпечують психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- збільшено частку населення, поінформованого щодо можливостей інклюзивного навчання для задоволення потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- педагогічні працівники володіють компетентностями, необхідними для організації та забезпечення освіти для кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами;
- забезпечено доступ до якісної освіти кожному здобувачу освіти з особливими освітніми потребами відповідно до його потреб та можливостей, що створює умови для розвитку потенціалу, а також ефективної участі в освітньому процесі та житті суспільства;
- у закладах та установах освіти створено інклюзивне освітнє середовище;
- заклади освіти забезпечені необхідними ресурсами та готові надавати якісну освіту залежно від потреб і можливостей здобувачів освіти;
- упроваджено дієву систему виявлення потреби в підтримці здобувачів освіти під час освітнього процесу та реагування на неї;
- українське суспільство сприймає багатоманітність людини і враховує потреби осіб з особливими освітніми потребами.

Дорожня карта розвитку професійної (професійно-технічної) освіти для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на період до 2030 року

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 20.05.2024 року № 717

Візія і мета Дорожньої карти

Візія: доступне, безпечне та зручне освітнє середовище для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Мета: створення безбар'єрного простору в закладах професійної (професійно-технічної) освіти для реалізації прав осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення для здобуття якісної професійної (професійно-технічної) освіти.

Основні напрями створення безбар'єрного простору у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

- 1. Нормативно-правове забезпечення здобуття професійної (професійно-технічної) освіти особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення.
- 2. Забезпечення доступності закладів П(ПТ)О вимогам Державних будівельних норм України для потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
- 3. Підвищення рівня компетентності педагогічних працівників щодо навчання осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
- 4. Організація сприятливих умов для навчання і розвитку осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
- 5. Забезпечення доступності інформаційних ресурсів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
- 6. Формування соціальної активності здобувачів освіти з числа осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, їх батьків та осіб, що їх замінюють (опікунів).
- 7. Посилення співпраці закладів П(ПТ)О з роботодавцями, громадськими та міжнародними організаціями

Очікувані результати

Завдяки спільним зусиллям команди педагогічних працівників, здобувачів освіти, батьків, громадськості **буде забезпечено якісну професійну (професійно-технічну) освіту для кожної особи з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у закладах П(ПТ)О, а саме:**

- 1. **Доступність, універсальний дизайн та розумне пристосування будівель, споруд та приміщень закладів П(ПТ)О для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.**
- 2. **Високу професійну компетентність педагогічних працівників закладів П(ПТ)О, яка дозволить забезпечити якісну професійну (професійно-технічну) освіту особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення, що відповідатиме сучасним вимогам суспільства.**
- 3. **Функціонування ефективної сучасної системи надання освітніх послуг у закладах П(ПТ)О особам з ООП, у тому числі з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення; створено сприятливу атмосферу, де кожен здобувач освіти має можливість не тільки здобувати професійну (професійно-технічну) освіту, а й підвищити культурний та інтелектуальний рівень; подальше працевлаштування буде складовою економічного зростання України.**

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Про методичні рекомендації

Лист МОН від 04.09.2024 р. №6/668-24

Лист МОН від 04.09.2024 №6/688-24

З метою створення інклюзивного освітнього середовища у закладах освіти всіх рівнів було надсилано для використання у роботі **рекомендації щодо запровадження безбар'єрності освітніх послуг у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти**

- *Рекомендації присвячені організації освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами і містять поради щодо запровадження безбар'єрності освітніх послуг у закладі професійної або професійно-технічної освіти з урахуванням потреб людей з порушеннями мови, слуху, комунікації, батьків з дітьми, людей старшого віку та інших суспільних груп.*

Діти мають навчатися

Разом

